

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА на специалност СОЦИАЛНО ПРОГНОЗИРАНЕ

Област на висше образование:	3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление:	3.4. Социални дейности
Образователно-квалификационна степен:	Магистър
Професионална квалификация:	Аналитик, социални системи

Код по НКПД 2149 6002 Аналитик, системи /без компютърни/

Специалността *Социално прогнозиране* от професионално направление **3.4.Социални дейности** за образователно-квалификационна степен “*магистър*” и професионална квалификация “*аналитик, социални системи*” има за цел да подготви специалисти с възможност за пълноценна реализация в областта на социалното прогнозиране. Основната цел на обучението е да осигури на студентите магистри широко профилни теоретични знания и практически умения за: изследване и прогнозиране на развитието на съвременните общества и техните социални системи; разбиране за управление на социалните отношения и поведението на социалните актьори и предвиждане социалната ситуация, свързана с тях; за регулиране на социално - психологическия климат в социалните организации и конфликтите на мезо и макро ниво; разработване, реализация и оценяване на социални политики, програми и проекти на национално и европейско равнище; подготовка и провеждане на емпирични социологически и психологически изследвания в социалните системи с цел анализ и прогнозиране на тяхното поведение и др.

Квалификационната характеристика на завършилите специалност *Социално прогнозиране с образователно-квалификационна степен „магистър“*, придобили висше образование в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”, както и учебният план, осигуряващ неговата подготовка, са съобразени с Наредбата за държавните образователни изисквания за придобиване на висше образование за образователно-квалификационна степен “бакалавър”, “магистър” и “специалист” – ПМС № 162/2002 г., с Национална класификация на професиите и длъжностите /НКПД/, по Заповед No РД 01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на МТСП, в сила от 01.01.2011 г., съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност и представя основните цели на обучението и възможностите за професионалната им реализация. В основата на квалификационната характеристика стоят принципите, изискванията, стандартите от Резолуциите на Съвета на Европа за академично образование и стремежа за доближаване на подготовката на бъдещите социални работници до високите стандарти на Европейския съюз, отразени в Международната стандартна класификация на професиите ISCO-08 (International Standard Classification of Occupations, 2008)

I. ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Специалността *Социално прогнозиране* има за цел да подготви професионалисти с широкопрофилна фундаментална подготовка, адаптивни съобразно променящите се условия, с теоретични знания, практически умения и компетенции за осъществяване на самостоятелна професионална работа и работа в екип в сферата на социалното прогнозиране, стратегическото планиране и проектиране, социалната сигурност, бъдещото развитие на социалните системи и социалната работа с изследователски характер.

Целта определя насочеността на обучението на студентите в образователно-квалификационна степен “магистър” към:

- цялостна фундаментална, общотеоретична и общопрофесионална подготовка, която осигурява интегративни и интердисциплинарни знания в сферата на социалното прогнозиране;
- професионални умения за прогнозиране, проектиране, планиране и моделиране на социални процеси;
- създаване на образователна среда, както за опознаване на професионалните реалности и предизвикателства в социалните системи, така и за овладяване на методи и техники за самостоятелна подготовка, осигуряващи учебна самостоятелност на младия специалист;
- подготовка за изпълнение на професионалните задължения в съвременното информационно общество, чрез добиване на компютърна и информационна грамотност;
- адекватен личен опит, съответстващ максимално на бъдещата професионална дейност като социален анализатор.

Така в квалификационната характеристика на специалиста “магистър” на преден план се извеждат следните акценти:

- изисквания относно подготовката на аналитик, социални системи като висококвалифициран, мобилен и адаптивен специалист в областта на социалното прогнозиране, социалната сигурност и социалната защита, теоретично и практически подготвен за работа в мултидисциплинарен екип, който притежава професионални и личностни качества и компетентности за работа в социалната сфера и аналитично - прогностичен характер;
- изграждане на професионално-личностни качества, способности и стремеж към непрекъснато самоусъвършенстване, самообразование и саморегулация, т.е. качества и способности, благодарение на които социалния аналитик, социални системи ще осъществява непрекъснато качествени изменения в сферата на собствената си професионална дейност;
- съвременни критерии за качеството на висшето образование, като от студентите – бъдещи аналитици, социални системи се изискват умения за анализиране и интерпретиране на теоретичната информация в областта на социалните системи и реализирането ѝ в практиката.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ – компетенции на завършилите студенти образователно-квалификационна степен “магистър”

Обучението на бъдещия аналитик, социални системи е насочено към формиране на интелектуално-познавателна, мотивационно-ценностна, социално-комуникативна и действено-практическа компетенции.

1. Област и обхват на знанията

Завършилият специалността **Социално прогнозиране** трябва да:

- владее и реализира в практиката знания от различни научни области с интегративен и интердисциплинарен характер като знанията за: социалното прогнозиране, стратегическото планиране, проектиране и моделиране на социалните процеси, глобалистиката и регионалистиката, човека, социалните общности и обществото като цяло, социалните системи и макрообществените процеси, поведенческите науки и социалната психология, социалното законодателство и социалната защита, теориите, инструментариума, методите и видовете модели на социални системи, компютърните методи на работа и обработка на социална информация, за управлението и социалните изследвания;
- оперира с понятия, категории, принципи и закономерности, форми и равнища на социалното прогнозиране, обществените, икономическите, политическите и професионално - ценностните ѝ аспекти, основите на правното регулиране на социалните системи;
- знания за същността и приложимостта на прогностичния инструментариум – подходи, модели, методи, техники за анализ, прогнозиране и планиране;
- знания и умения, необходими за моделното управление на процеси и дейности на различни равнища;
- знания за разработване и управление на проекти, финансирани от структурните и Кохезионния фонд на ЕС, както и от други финансови източници.
- осъществява професионална практическа дейност в институции, организации и служби на социалните системи и защита в държавния, публичния, частния и неправителствения сектор, на национално, регионално, общинско и фирмено равнище;
- интегрира теоретичните знания с практическия опит като гаранция за ефективна помощ и професионална компетентност;
- да прогнозира и проектира по посока преодоляване на социални конфликти на микро и мезо ниво, постигане на социална кохезия в обществото и региона, на национално и локално равнище;
- познава и прилага нормативната база в социалните системи и институции;
- има изградени умения за: междуличностно взаимодействие, вземане на решения, нормативни и административно-делови компетентности;
- извършва научно-изследователска работа в социалната област, анализи и мониторинг на състоянието и развитието на обектите на социалните дейности, на професионалната практика, да провежда емпирични социални изследвания, подготвя доклади, областни, общински и др. стратегии и планове, да представя комплексни оценки, да работи с документация;
- усъвършенства организацията на собствената си дейност и условия на труд в съответствие с изискванията на модерната съвременните социални практики, да разширява възможностите за обмен на опит в рамките на професията, професионалната рефлексия и научна дискусия за социалната работа и интердисциплинарната съвместна работа.

2. Област и обхват на уменията

2.1. Лични компетенции:

- поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на социалното прогнозиране;

- събиране на статистическа и емпирична информация, създаване и използване бази данни за нуждите на прогнозирането и планирането;
- разработване на социално-икономически, ситуационни и SWOT анализи във функционален и секторен разрез;
- прилагат съвременни модерни форми и методи за научно предвиждане;
- разработват областни, общински, институционални, корпоративни, регионални и национални стратегии, програми, проекти и бизнес планове с многоцелево предназначение;
- изграждане на умение за по-нататъшно професионално самообучение и самоусъвършенстване;
- създаване на умения за поддържане на професионални взаимоотношения, изградени на основа на общи интереси за работа в екип;
- формиране на професионална мотивираност и отношение към бъдещата професия;
- развиване на аналитично, конструктивно мислене и критична наблюдателност, изявена в бързо ориентиране, констатиране и оценяване на реалната визия в конкретна социална среда;
- формиране на култура на общуване и спазване на общочовешки ценности и етични норми.

2.2. Професионални компетенции

В професионалната си дейност завършилите образователно-квалификационна степен “магистър” могат да:

- осъществяват професионална аналитична и прогнозно-практическа дейност в институции, организации и служби в държавния, публичния, частния и неправителствения сектор, на национално, регионално, общинско и фирмено равнище;
- умеят професионално и компетентно да подпомогнат заинтересовани социални институции чрез прогнозна и проектна работа по различни, актуални за обществото проблеми, популяризиране и внедряване на утвърдени изследователски практики за въздействие върху развитието на социалните системи;
- извършват научно - изследователска работа и анализи на състоянието и развитието на обектите на социалната дейности;
- прилагат съвременни корпоративни модели за осъществяване на прогнозна, проектна и планова дейност;
- осъществяват всички етапи на прогнозната, проектната, предплановата и плановата дейност и създават условия за ефективна реализация на поставените цели и задачи;
- покриват изискванията при заемане на длъжности в областите на социалните системи;
- внедряват прогнозното, проектното и плановото начало в дейността на публичните институции, неправителствените организации и структурите на социалните системи, съобразно тяхната функционална специфика;
- изграждат динамичен стереотип при прилагане на съвременните форми за прогнозиране и планиране.
- провеждат емпирични социални изследвания, подготвят прогнози и проекти, да представят комплексни оценки;
- усъвършенстват организацията на собствената си дейност и условия на труд, да разширява възможностите за обмен на опит в рамките на професията,

професионалната рефлексия, научна дискусия и интердисциплинарната съвместна работа;

- прилагат мултипрофесионален подход в работата си и при работа в екип;
- осигуряват спазването на професионалните и етични стандарти.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилият специалността Социална прогностика с образователно-квалификационна степен “магистър” придобива професионална квалификация “*аналитик, социални системи*” и се реализира като: **АНАЛИТИК, СОЦИАЛНИ СИСТЕМИ**.

Нивото на подготовка на завършилите специалност "Социално прогнозиране" може да се разглежда като основа за тяхната успешна реализация в различни сфери на плановата практика на институционално, регионално, национално и международно равнище:

- министерства и други структури на държавната администрация, ангажирани с прогнозирането, планирането и проектното управление на равнище социални системи;
- регионални съвети за развитие, отговорни за разработване на прогнози и планове за регионално развитие;
- областни и общински отдели за планиране разполагането и ефективното използване на регионалните ресурси;
- корпоративни звена, отговорни за внедряването на цялостни системи за управление на фирмените ресурси; разработване, обосновка и защита на стратегии; прогнозно и проектно управление по национални и международни схеми за финансиране на социалните системи; прогнозиране промените в глобални структури на социалните системи;
- анализатори и експерти в политически партии, синдикални и работодателски съюзи, нестопански организации;
- медиатори при решаване на социални, индустриални, професионални и други конфликти; анализатори в печатни и електронни медии;
- експерти при реализацията на социални програми и проекти; специалисти в бюра по труда, служби за социално подпомагане, социално-осигурителни дружества и др.

IV. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН “МАГИСТЪР” ПО СПЕЦИАЛНОСТ “СОЦИАЛНО ПРОГНОЗИРАНЕ”

Магистърската степен се придобива след 1 годишен курс /2 семестъра и 45 кредита/ в редовна форма на обучение, съгласно приложения Учебен план.

Дипломирането се осъществява в два варианта:

Първи вариант: Държавен изпит – писмен;

Втори вариант: Защита на дипломна работа /магистърска теза/.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

- Да продължи образованието си в образователна и научна степен “доктор”;
- Да участва в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.